

Streszczenie w języku polskim

Chirurgiczne leczenie patologii gruczołów ślinowych – analiza epidemiologii oraz wyników funkcjonalnych i onkologicznych na przestrzeni 10 lat w jednym ośrodku.

Wstęp

Postępowanie chirurgiczne jest jedną z podstawowych metod diagnostyki oraz leczenia chorób gruczołów ślinowych. Metoda ta dotyczy wszystkich rodzajów zmian, zarówno nowotworów, jak i chorób nienowotworowych. Większość zmian nienowotworowych leczona jest zachowawczo i tylko pewna część wymaga postępowania zabiegowego. Dla pierwotnych zmian nowotworowych ślinianek standardem leczenia jest nadal radykalna resekcja chirurgiczna, poza przypadkami chłoniaków nieziarniczych.

W niniejszej pracy zostały poddane analizie dane epidemiologiczne oraz kliniczne pacjentów leczonych chirurgicznie z powodu patologii gruczołów ślinowych na przestrzeni 10 lat w jednym ośrodku. Celem pracy była analiza wskazań do leczenia chirurgicznego w chorobach gruczołów ślinowych, analiza danych epidemiologicznych oraz klinicznych, a także ocena wpływu leczenia chirurgicznego na wyniki funkcjonalne i onkologiczne u chorych.

Publikacja 1

Kucharska E, Rzepakowska A, Cieślak M, Wilemska S, Bara M, Osuch-Wójcikiewicz E, Niemczyk K. Przegląd wskazań do leczenia operacyjnego patologii dużych gruczołów ślinowych z oceną epidemiologiczną u dorosłych na podstawie analizy 1173 przypadków. *Otolaryngol Pol* 2022; 76: 7-14. doi.org/10.5604/01.3001.0015.8056

Pierwsza publikacja rozpoczyna cykl artykułów dotyczących chorych leczonych chirurgicznie z powodu patologii dużych gruczołów ślinowych w latach 2010-2020 w jednym ośrodku. Dane uzyskano na podstawie retrospektywnej analizy dokumentacji 1173 chorych leczonych operacyjnie w tym okresie w klinice. Analizie poddano protokoły pooperacyjnych badań histopatologicznych różnych patologii gruczołów ślinowych. Prezentowany artykuł przedstawia najczęstsze wskazania do leczenia operacyjnego, lokalizację zmian, wielogniskowość, doszczętność resekcji, współistniejące zajęcie węzłów chłonnych oraz dane demograficzne pacjentów jak płeć i wiek chorych.

Publikacja 2

Kucharska E, Rzepakowska A, Żurek M, Pikul J, Daniel P, Oleszczak A, Niemczyk K. Oncologic outcomes of the most prevalent major salivary gland cancers: retrospective cohort study from single center. *Eur Arch Otorhinolaryngol.* 2024;281(8):4305-4313. doi: 10.1007/s00405-024-08650-9.

Powyższa praca przedstawia analizę grupy chorych leczonych operacyjnie z powodu nowotworów złośliwych ślinianek w latach 2010–2020 w jednym ośrodku. Do analizy włączono dane demograficzne, przebieg kliniczny, zakres leczenia operacyjnego i zastosowane leczenie uzupełniające, typ histologiczny guza i stan marginesów, obecność nacieku okołonaczyniowego (LVI), naciekanie okołonerwowe (PNI), przerzuty do węzłów chłonnych (LN). Oceniano w badanej grupie wpływ leczenia na czynność nerwu twarzowego, czas przeżycia bez nawrotu i przeżycie całkowite.

Publikacja 3

Kucharska E, Rzepakowska A, Winiarska N, Krupa Z, Zając A, Niemczyk K. Revision parotidectomy – analysis of indications for the procedure and treatment results based on 10 years of follow-up in a single center. *Otolaryngol Pol.* 2024;78(5):24-32. doi.org/10.5604/01.3001.0054.6857.

W prezentowanym artykule przeanalizowano grupę 72 pacjentów poddanych w Klinice zabiegom reoperacji ślinianki przyusznej na przestrzeni 10 lat. Głównym wskazaniem do reoperacji był nawrotowy gruczolak wielopostaciowy (n=48; 66.7%). Leczeniem pierwszego rzutu zarówno w przypadku nawracających łagodnych, jak i złośliwych guzów ślinianki przyusznej jest chirurgiczna resekcja. Reparatidektomia w nawracających guzach ślinianek wiąże się ze zwiększonym ryzykiem uszkodzenia nerwu twarzowego i znacznym odsetkiem nawrotów. Konieczność przeprowadzenia operacji rewizyjnej jest nieunikniona również w przypadku nowotworów złośliwych usuniętych w sposób nieradykalny lub bez odpowiednich marginesów chirurgicznych zgodnie z ostatecznym wynikiem badania histopatologicznego. Powyższa praca przedstawia dane demograficzne, zmienne kliniczno-patologiczne i szczegóły zakresu operacji, które mogły mieć wpływ na czas wolny od wznowy. W sposób szczegółowy przeanalizowano także wpływ ponownego leczenia operacyjnego na funkcję nerwu twarzowego.

Podsumowanie

Choroby gruczołów ślinowych to zróżnicowana grupa chorób, często wymagająca indywidualnego podejścia diagnostyczno-terapeutycznego. Prezentowany cykl publikacji weryfikuje aktualne wskazania do leczenia chirurgicznego w tej grupie schorzeń, dokładnie ocenia strukturę epidemiologiczną pacjentów z patologiami ślinianek oraz analizuje wyniki czynnościowe i onkologiczne po zastosowanym leczeniu chirurgicznym. Opracowane w publikacji wyniki badań pozwalają na dokładną ocenę przebiegu klinicznego choroby, zaplanowanie odpowiedniego leczenia, a także precyzyjne określenie rokowania.